Nr. 523. Kraków, Sobota 23 Listopada 1918. Rok XXXVII.

„Nowa Reforma“ wychodzi dwa razy dziennie.

PRENUMERATA WYNOSI:

	rocznie	półrocznie	kwartalnie	miesięcznie
w Krakowie	90 K — h	45 K — h	22 K 50 h	7 K 50 h
z odnoszeniem do domu	108 „ — „	54 „ — „	27 „ — „	9 „ — „
w Austro-Węgrzech				
z jednorazową przesyłką pocztową	108 „ — „	54 „ — „	27 „ — „	9 „ — „
z dwukrotną	120 „ — „	60 „ — „	30 „ 50 „	10 „ — „
w Państwie niemieckiem	132 „ — „	66 „ — „	33 „ — „	11 „ — „
w innych państwach	144 „ — „	72 „ — „	36 „ — „	12 „ — „

Prenumeratę (opłacenia (inseraty) uprasza się nadsyłać wprost do Administracyi „Nowej Reformy“ w Krakowie. — Nr. rach. pocz. Kasy oszczędności 857.404.

Redakcya: ul. Jagiellońska 12. Administracya: ul. św. Anny 2. — Telefon Redakcyi 41, Administracyi 247, dla rozmów zamiejscowych 1572. — Rękopisów nadsyłanych Redakcya nie zwraca.

We Lwowie sprzedaż numerów po 20 halerzy: w Biurze dzienników S. Sokołowskiego, ulica Trzeciego Maja l. 5 i w Biurze Fichna, ulica Karola Ludwika 8.

Cena numeru 20 halerzy.

NOWA REFORMA

WYDANIE POPOŁUDNIOWE

Prenumeratę przyjmują:

zamiejscową: Administracya „Nowej Reformy“ i wszystkie urzędy pocztowe; miejscową Administracya „Nowej Reformy“. — Główna trafika w Rynku. — Agencya J. Hopcat i A. Salomonowej, ul. Szczepańska 9. — Biuro dzienników M. Hupcyca, ul. Jagiellońska 7 — Trafika w Sukiennicach.

Zamiejscową prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) przyjmują: we Lwowie: Biura dzienników A. Buchstab, ulica Karola Ludwika l. 21; — S. Sokołowski, ulica Trzeciego Maja l. 5 W Jarosławiu: J. Seczyńska. — W Tarnowie: M. Reubech. — W Wiedniu: Herman Gelé tchmied (sprzedaż oddzielnych numerów), I., Wollzeile 6; — M. Dukes Nachf.; Haasenstein & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurcie n. M., Berlinie, Lipsku, Bazylei i Wrocławiu); — R. Mosse (także w Berlinie, Hamburgu, Monachium i Norymberdze); — H. Schalek (Wolizelle). — w Paryżu Société Mutuele de Publicité, A. Lorette, directeur, Rue Reagement 14.

Załączniki do „Nowej Reformy“ (prospekty, cyrkularze, ogłoszenia itp.) przyjmuje się po cenie 2 kor. od 100 egz. dla zamiejscowych, a 1 kor. od 100 egz. dla miejscowych prenumeratorów

Poznańska Rada ludowa przeciw nowej polityce pięści.

Rada ludowa w Poznaniu wysłała do kanclerza Rzeszy niemieckiej następujące pismo:

Podpisani zawiadamiają niemiecki rząd centralny, że dotąd istniejące, a na mocy ogólnego prawa wyborczego wybrane reprezentacye narodu polskiego utworzyły: »Naczelną Radę ludową« w Poznaniu. Zadaniem jej będzie obrona interesów ludności polskiej w obrębie dotychczasowych granic Rzeszy niemieckiej. Niżej podpisani, oraz p Wojciech Korfanty z Berlina odebrali mandat tymczasowego kierowania sprawami narodowej Rady ludowej.

Ludność polska zorganizowana w swych Radach ludowych nawiązała bezpośrednio po wybuchu rewolucyi stosunki z Radami żołnierzy i robotników i pracuje z niemi zgodnie nad utrzymaniem porządku i spokoju.

My komisarze narodowej Rady ludowej wezwaliśmy pierwszą naszą odezwą z dnia 14 b. m. ludność polską do wstrzymania się od środków przemocy. Oświadczyliśmy, iż nie rezygnując z naszych historycznych i narodowych praw, pełni ufności pozostawiamy wykreślenie granic zachodnich nowego państwa polskiego kongresowi pokojowemu. Nie zamierzamy osłabionych Niemiec ni siłą zbrojną, ni też odcięciem dowozu podstępnie napadać. Wezwaliśmy ludność polską, by działała ręka w rękę z Radami żołnierzy i robotników w kierunku utrzymania spokoju i porządku. Przystąpiliśmy do organizowania straży obywatelskiej, która łącznie z milicyą ludową zapewni naszym niepolskim współobywatelom bezpieczeństwo osobiste, krajowi zaś ład i porządek.

Wydelegowaliśmy przedstawicieli organizacyi polskich do nowo utworzonego prowincyonalnego urzędu żywnościowego, aby zreorganizować przejściowo wstrzymaną dostawę żywności dla wielkich miast na zachodzie.

Nie chcąc narażać systematycznej pracy urzędów, zażądała ludność polska usunięcia tylko nielicznych urzędników, chociaż właśnie u nas większa część wyższych — i to zwłaszcza politycznych — urzędników, stale uprawiała okrutną politykę wyniszczenia nas, uciskała naszą odrębność narodową, a tem samem starała się stłumić nasze sprawiedliwe aspiracye.

Obecnie uprawiają ze strony reakcyjnej, i to zwłaszcza ci, którzy stale podżegali naród niemiecki przeciwko polskiemu, celową agitacyę aby i nadal podburzać naród niemiecki przeciw Polakom. Z tego źródła pochodzą wszelkie wiadomości, które w ostatnich dniach prasa niemiecka podawała o gwałtach legionistów i powracających żołnierzy polskich. Poznańska Rada robotników i żołnierzy przekonała się, że wszystkie te wiadomości, i to wszystkie bez wyjątku, zostały skomponowane. Stwierdzamy, że na polskim Wschodzie wszędzie panuje spokój, i że ruch gospodarczy przejściowo wstrzymany zostanie doprowadzony do porządku z naszą pomocą.

Przez zarządzenia, które rząd niemiecki postanowił w celu stworzenia ochrony granic wschodnich na podstawie wiadomości gazet, zakwestyonowanem jest obecnie ponownie utrzymanie porządku i spokoju jako i regularna aprowizacya zachodu. Zbytecznem jest powierzenie tejże ochrony granic silnej armii, mającej na nowo być utworzonej, ponieważ granice wogóle nie są zagrożone. Na dowód dołączamy oświadczenie poznańskiej Rady ludowej.

Zamiar rządu niemieckiego wysłania nowej armii na wschód zaniepokoił naród polski w najwyższym stopniu, ponieważ upatruje on w tem tylko początek nowej polityki pięści, która pod pozorem ochrony granic pragnie zdusić wolnościowe odruchy polskiej duszy narodowej i uniemożliwić złączenie narodu polskiego.

Protestujemy przeciwko planowemu pogwałceniu narodu naszego i oświadczamy kategorycznie, że wystąpiny zwarci przeciw wszelkim zamachom na wolność narodu. Dwieście tysięcy synów narodu naszego poległo w szeregach niemieckich, reszta mężczyzn w wieku wojskowym znajduje się po większej części jeszcze w wojsku niemieckiem. Nie chcemy sile przeciwstawiać siłę. Bezbronni patrzymy śmiało w przyszłość, ufni w naszą dobrą sprawę.

W imieniu 4 milionów Polaków, mieszkających w obrębie Niemiec, zwróciliśmy się do pana prezydenta Stanów Zjednoczonych i państw z nim sprzymierzonych z prośbą o pomoc i opiekę nad naszym narodem polskim. Jesteśmy zupełnie pewni, że pan prezydent i sprzymierzeńcy jego nie odmówią poparcia bezbronnemu narodowi. Mamy sobie za obowiązek powiadomić o powyższem niemiecki rząd centralny.

Poznań, 18 listopada 1918 roku.

Podp. *Ks. St. Adamski. Adam Poszwiński.*

Koalicya idzie na Rosyę.

Wiedeń, 23 listopada (Telef.) »Reichspost« donosi z Zurychu: Pisma szwajcarskie donoszą z Paryża, że armia, licząca trzy czwarte miliona żołnierzy, stoi w pogotowiu do obalenia bolszewików w Rosyi. Dniem i nocą odchodzą okręty przewozowe z wojskiem przez morze Śródziemne do Odesy. Z wieży Eifla nawiązano już bezpośrednie połączenie iskrowe z Kijowem. Odesa jest w rękach Anglików. Marsz wojsk koalicyi na Kijów odbywa się szerokim frontem.

Główne wiadomości z Warszawy.

(Tel. Pol. Ag. Tel.).

WATYKAN UZNAJE NIEZAWISŁOŚĆ POLSKI.

Warszawa, 23 listopada (PAT). Stolica apostolska uznała oficyalnie niezawisłość Polski aktem, wystosowanym do ks. arcybiskupa warszawskiego, w którym to akcie wita niezawisłość państwa polskiego i zawiadamia o mającej nastąpić nominacyi arcybiskupa Kakowskiego kardynałem.

PARLAMENTARZE UKRAIŃSCY.

Warszawa, 23 listopada. (PAT). Oczekują tu przybycia wojskowych parlamentarzy ukraińskich.

W SPRAWIE REKONSTRUKCYI GABINETU

Warszawa, 23 listopada. (PAT). Dzienniki donoszą, że ze strony gabinetu zaprzeczają pogłoskom, jakoby obecny rząd zamierzał pertraktować z kimkolwiek w sprawie rekonstrukcyi gabinetu.

OŚWIADCZENIE PIŁSUDSKIEGO.

Warszawa, 21 listopada. (PAT). Dzienniki ogłaszają urzędowo następujące oświadczenie Józefa Piłsudskiego:

Z dniem dzisiejszym przestaję pełnić obowiązki ministra spraw wojskowych, zachowując w całej pełni naczelne dowództwo polskich sił zbrojnych. Najbliższymi moimi pomocnikami w kierowaniu i zarządzie wojskowym są: szef sztabu naczelnego generał Szeptycki i pierwszy szef sztabu w ministerstwie spraw wojskowych pułkownik Wroczyński.

Piłsudski wł. r. **Moraczewski** wł. r.

KONFERENCYA FINANSOWA.

Warszawa, 23 listopada. (PAT). Wczoraj odbyła się w ministerstwie skarbu, zwołana przez prezydenta ministrów Moraczewskiego, konferencya przedstawicieli instytucyj finansowych i kredytowych. Prezydent Moraczewski przedstawił sytuacyę, jaka się wytwarza wskutek zapatrywania się podpisywania pożyczki.

Obecni na konferencyi finansiści oświadczyli, że banki, nie mając możności zaopatrywania się w polskiej kasie pożyczkowej w środki obrotowe, zmuszone są zaprzestać kredytu, co wywołać musi poważne komplikacye polityczne i gospodarcze.

WYJAZD DELEGATÓW HANDLOWYCH.

Warszawa, 21 listopada. (PAT). Pod przewodnictwem referenta ministerstwa aprowizacyi, p. Mielczarskiego, wyjeżdża w tych dniach delegacya, złożona z przedstawicieli ministerstw, oraz fachowców w zakresie przemysłu i handlu, celem nawiązania stosunków między Polską a państwami europejskiemi i Ameryką. Delegacya ta uda się do Czech, Węgier, Włoch, Francyi i Anglii, gdzie nawiąże stosunki z bawiącymi tam reprezentantami Ameryki. — Członkowie delegacyi upoważnieni są do zawierania ewentualnych kontraktów kupna.

WALKA Z PASKARSTWEM.

Warszawa, 23 listopada (PAT). Kierownik ministerstwa aprowizacyi Minkiewicz oświadcza, że w najbliższych dniach pojawi się dekret w sprawie walki z lichwą żywnościową.

OŚMIOGODZINNY DZIEŃ ROBOCZY.

Warszawa, 23 listopada (PAT). Na wczorajszem posiedzeniu rady ministrów uchwalono dekret w sprawie zaprowadzenia ośmiogodzinnego dnia roboczego. Dekret obejmuje wszystkie kategorye pracowników z wyjątkiem ministerstw i dziennikarzy, a rozciąga się na całe państwo.

Marynarka polska.

Warszawa, 23 listopada (PAT). Przybył tu wiceadmirał austryackiej floty wojennej Nowotny z oddziałem oficerów i żołnierzy marynarki. Oddział ten jako kadra marynarki polskiej ma być na razie powiększony do liczby 500 ludzi.

Sejm polski w instytucie maryańskim.

Warszawa, 23 listopada (PAT). Na wczorajszem posiedzeniu rady ministrów omawiano projekt pomieszczenia sejmu. Zgodzono się ostatecznie, aby na ten cel obrócić instytut Maryański.

Agitacya za Karolem I.

Budapeszt, 23 listopada. Prasa tutejsza, a jeszcze silniej zagrzebska, podnosi, że w Chorwacyi ma panować silny prąd na korzyść Karola I. Agitacyę na rzecz byłego cesarza ma szczególniej uprawiać duchowieństwo francuskie(?).

Wiedeń, 23 listopada. »Acht-Uhr-Blatt« donosi: Arcybiskup tutejszy, kardynał dr Piffl, zwołał do swego pałacu zgromadzenie kobiet, na które przybyło około 300 uczestniczek, zwłaszcza z arystokracyi. Kardynał przemówił do zgromadzenia, wzywając jego uczestniczki, ażeby wpływały na swoich mężów w duchu chrześcijańsko-socyalnym podczas wyborów do konstytuanty, w każdym zaś razie, ażeby przynajmniej same nie głosowały na żydów. Dalej oświadczył kardynał, że stosunki układają się bardzo pomyślnie dla przywrócenia monarchicznej formy rządu i że wedle uzasadnionej nadziei cesarz Karol powróci za kilka miesięcy na tron.

Koła chrześcijańsko-socyalne i klerykalne utrzymują, że arcybiskup nie mógł użyć tych zwrotów.

Zabiegi cesarza Karola.

Budapeszt, 24 listopada. Wielkie oburzenie wywołała tu wiadomość o sposobie, w jaki były cesarz austryacki i król węgierski chciał ratować swój tron kosztem Węgier. Oficyalna wiadomość brzmi:

Na ostatniem posiedzeniu węgierskiej rady gabinetowej zjawił się dr Balla, węgierski poseł w Zagrzebiu, ażeby zdać sprawę z położenia w Chorwacyi. W toku swoich wywodów oświadczył dr Balla: »Tuż przed ogłoszeniem niezawisłej Chorwacyi przybyli do cesarza Karola hr. Fryderyk Kulin, Duszan Popowicz, tudzież inni politycy chorwaccy, ażeby omówić położenie. W ciągu konferencyi powiedział Karol I: »Odbierzcie Węgrom, że chcecie, tylko pozostańcie pod mojem berłem«. Podobnie wyraził się wobec bana chorwackiego. Rząd węgierski ma wiadomość, że podobną propozycyę uczynił były cesarz także Czechom.

Wiedeń, 23 listopada. Tutejsze koła, twierdzące, że mają dobre informacye, zaprzeczają powyższej wiadomości.

Pokój będzie podpisany w Wersalu.

Wiedeń, 23 listopada (Telef). »Temps« donosi, że pokój będzie podpisany w sali zwierciadlanej w Wersalu.

O wydanie ces. Wilhelma.

Wiedeń, 23 listopada (Telef.) »Daily Telegraph« i cała mieszczańska prasa francuska żąda stanowczo wydania cesarza Wilhelma i jego świty. Istnieje wprawdzie prawo asylu, jednak nie może ono znaleść zastosowania w odniesieniu do cesarza Wilhelma, który został przez rozmaite trybunały angielskie skazany za ciężkie zbrodnie. Jeżeli koalicya odstąpi od żądania stracenia cesarza Wilhelma, to w każdym razie zażąda umieszczenia go na jakiejś małej wyspce.

Masaryk jedzie.

Nowy Jork, 23 listopada (B. K.) Reuter. Masaryk odjechał na pokładzie okrętu »Carmania«, aby objąć urząd prezydenta nowej czeskiej republiki.

Niemcy opróżniły już Zachód.

Zurych, 23 listopada. Dzienniki francuskie stwierdzają, że Niemcy spełniają po kolei wszystkie warunki zawieszenia broni i już uskutecznili całą ewakuacyę.

Prasa angielska ostrzega Polaków.

Wiedeń, 23 listopada (Telef.) »N. W. Journal« przynosi następującą wiadomość z Berna:

»Manchester Guardian« występuje z energicznem ostrzeżeniem pod adresem Polaków, aby przeszkodzili machinacyom antisemickim oraz obsadzaniu obcych obszarów. Polityka, którą Polacy obecnie uprawiają, naraża ich na utratę zaufania państw koalicyi. Jeżeli Polacy nie zaniechają w przyszłości pogromów, natenczas trzeba będzie rozważyć odpowiednie środki ostrożności. Konferencya pokojowa zażąda dostatecznych rękojmi dla wszystkich mniejszości narodowych, a do tych należą także i żydzi.

Ultimatum koalicyi do Rosyi.

Bazylea, 23 listopada. Jak donosi »Morning Post«, koalicya ma wystosować w najbliższych dniach ultimatum do rządu bolszewików.

Węgry proszą o przyspieszenie rokowań pokojowych.

Budapeszt, 23 listopada (B. K.) Dzienniki donoszą, że poseł węgierski w Wiedniu wręczył wczoraj posłowi szwedzkiemu notę rządu węgierskiego, wystosowaną do koalicyi, która powołując się na to, że zawieszenie broni upływa już dnia 4 grudnia, wzywa ponownie mocarstwa koalicyi do zawarcia pokoju. Rząd węgierski wzywa rządy koalicyi, aby weszły w bezpośrednie porozumienie z nim. Jakkolwiek dziś przywrócenie bezpośrednich dyplomatycznych stosunków nie jest jeszcze możliwem, to przecież wyjaśnienie licznych spraw politycznych wydaje się nieodzownie koniecznem.

Adaptacye w Wersalu.

Berlin, 23 listopada (Telef.) »National Ztg.« dowiaduje się, że w Wersalu rozpoczęły się roboty adaptacyjne, celem przygotowania apartamentów na konferencyę pokojową. Na galeryach urządzonych będzie 200 miejsc. Wstęp na galerye będzie dozwolony tylko w czasie posiedzeń plenarnych konferencyi pokojowej.

Żywność dla Austryi.

Genewa, 23 listopada. Prasa francuska donosi, że okręty, wiozące żywność dla Austryi, zawiną do Tryestu z końcem bieżącego miesiąca.

Czechy ratują Wiedeń od głodu.

Praga, 23 listopada (Telef.) Ze względu na katastrofalny głód, panujący w Wiedniu, Czechy zdecydowały się dostarczyć Wiedniowi pewnej ilości sztuk bydła.

Zniesienie pociągów „specyalnych“ i dworskich.

Wiedeń, 23 listopada (Telef.) »N. W. Tagblatt« donosi, że rada stanu wydała zakaz jeżdżenia pociągami specyalnymi, a także i używania byłych pociągów dworskich.

Powodem tego zakazu był fakt, który się wydarzył niedawno, że poseł Teufel przyjechał do Wiednia z Salzburga pociągiem specyalnym.

Chorwacya łączy się z Serbią.

Wiedeń, 23 listopada (Telef.) Z Zagrzebia donoszą, że wydział centralny południowo-słowiańskiej rady narodowej uchwalił na jutrzejszem posiedzeniu ścisłe połączenie z Serbią.

Kobiety posłami do Izby gmin.

Londyn, 23 listopada. W trzeciem czytaniu uchwalił parlament angielski ustawę, iż kobiety mogą być także wybierane na posłów do Izby gmin. Odrzucono równocześnie poprawkę, ażeby wiek kobiecego posła był taki sam, jak kobiecego wyborcy, to jest wynosił lat 30. — Bierne prawo wyborcze uzyskuje kobieta z 21 rokiem życia.

Komisya do rozsądzania sporów narodowościowych w Austro-Węgrzech

Wiedeń, 23 listopada (Telef.) »N. W. Journal« donosi z Hagi:

Poinformowane sfery tutejsze twierdzą, że Wilson powierzy rozwiązanie problemu narodowościowego w Austryi i na Węgrzech specyalnej komisyi prawno państwowej, w skład której wejdą wybitni prawnicy z państw koalicyi i z państw neutralnych, jednakże politycy radykalni nie mają być dopuszczeni. Jako prawdopodobnych przedstawicieli austryackich w tej komisyi wymieniają profesora Lammascha, Franciszka Kleina i profesora Redlicha. Węgrów będzie reprezentował Vlassic, Czechów Kramarz, Słowian południowych Koroszec. — Ameryka, Anglia i Francya wydelegują do tej komisyi prawdopodobnie swoich byłych ambasadorów w Wiedniu.

Ruch rewolucyjny w Saksonii.

Wiedeń, 23 listopada (Telef.) »N. W. Journal« donosi z Lipska:

W Lipsku występuje w kołach socyalistycznych bardzo silny ruch rewolucyjny. Uwięziono przewodniczącego rady robotniczo-żołnierskiej pod pretekstem, że dopuścił się sprzeniewierzenia, lecz wiadomem jest, że uwięzienie nastąpiło na rozkaz komunistów.

Saski minister Lipiński został również aresztowany.

Panuje powszechne przekonanie, że nowa rewolucya wybuchnie lada chwila.

Konferencya Związku państw Rzeszy.

Wiedeń, 23 listopada (Telef.) »N. W. Journal« donosi z Berlina: Rząd berliński zaprosił na konferencyę przedstawicieli wszystkich państw związkowych celem omówienia spraw wspólnych. Jako znamienny należy podnieść fakt, że na konferencye te nie zostali zaproszeni przedstawiciele republiki niemiecko-austryackiej.

Na odsiecz Lwowa.

Warszawa, 21 listopada. Wczoraj wysłany został z Warszawy drugi transport wojsk w kierunku Lwowa.

Wczoraj przybyła do Warszawy delegacya uczniów klas wyższych z Radomia. Przewodniczył ks. Rokosznik, rektor seminaryum duchownego i dr Fonyś, prof. gimn. filologicznego w Radomiu. Delegacya zwróciła się do komendanta Piłsudskiego z prośbą o włączenie młodzieży szkolnej radomskiej do odsieczy dla Lwowa. Komendant odpowiedział, że o ile młodzież nie należy do P. O. W. lub do mobilizowanych już kadrów wojskowych, których rozkazom musi podlegać, to winna zwrócić się do pułkownika Skrzyńskiego, organizującego ochotnicze oddziały pomocnicze dla Lwowa.

Pos. Breiter członkiem ukr. Rady Narodowej.

Otrzymujemy pismo następujące, z prośbą o zamieszczenie:

Wobec faktu, że Ukraińcy objęli władzę w znacznej części Galicyi Wschodniej i utworzywszy własną Radę narodową rozpoczęli już budowę nowego ustroju państwowego — uważałem za konieczne — zanim możliwem będzie powołanie legalnego przedstawiciela mniejszości polskiej — zgłosić swe przystąpienie do tejże ukraińskiej Rady Narodowej, jako rzecznik mniejszości polskiej, osiadłej na obszarze działalności Rady ukraińskiej. Kroku tego dokonałem w tem przeświadczeniu, że w chwilach tak ważnych i ciężkich, polska mniejszość narodowa w Galicyi Wschodniej nie może i nie powinna ani na chwilę pozostać bez przedstawicielstwa i obrony.

Wiedeń, 20 listopada 1918 roku.

Ernest Teodor Breiter.

Zamieszczając to pismo, musimy zauważyć że poseł Breiter nie miał żadnej legitymacyi do przystąpienia do ukraińskiej Rady narodowej. Polska ma swój rząd własny i tylko ten rząd ma że decydować, czy wogóle jest wskazanem, aby ktoś z Polaków zasiadał w ukraińskiej Radzie narodowej i kto ma być tym delegatem.

Oświadczenie Wassilki.

Wiedeń, 23 listopada (Telef.) Gazety wiedeńskie ogłaszają następujące oświadczenie przedstawiciela ukraińskiej rady narodowej w Wiedniu, Mikołaja Wasilki:

Ukraińska rada narodowa musi energicznie zaprotestować przeciw oświadczeniu rządu warszawskiego wobec prezydenta ministrów dra Lammascha, iż rząd warszawski rozciąga swą władzę na całą Galicyę. Cała Galicya wschodni, począwszy od Sanu, tworzy na podstawie manifestu cesarza Karola, wydanego w myśl zasad prezydenta Wilsona, część państwa ukraińskiego. Gdyby państwo polskie było przyjęło powyższe zasady, gdyby nie było spowodowało gwałtów na obszarze ukraińskiego osiedlenia, wówczas nie byliby Ukraińcy zmuszeni chwycić za broń w obronie swoich praw. Wszystkie tendencyjne wiadomości z Krakowa o represaliach państwa ukraińskiego wobec ludności pochodzenia niepolskiego a w szczególności wobec wojska niemiecko-austryackiego i żydów są zupełnie bezpodstawne. Rusini walczą tylko z Polakami.

Z działalności Masaryka w czasie wojny.

Na zgromadzeniu czeskiej partyi postępowej (dawnych realistów) opowiedział jeden z przyjaciół Masaryka kilka szczegółów z jego działalności w czasie wojny. Z chwilą, gdy wybuchła w nią Anglia nabrał Masaryk przekonania, że będzie można zrobić coś dla Czechów. Pod pozorem odprowadzenia szwagrowej wybrał się we wrześniu 1914 r. do Amsterdamu, gdzie wszedł w stosunki z ówczesnym redaktorem „Times“, Steadem i z Francuzem, Denisem, który przyrzekł mu poparcie czeskiej propagandy w Paryżu. W drodze powrotnej do Pragi zetknął się Masaryk w Berlinie z Alexandrem Redlichem, redaktorem „Vossische Zeitung“, z którym również konferował w sprawie czeskiej.

W Pradze na tajnych konwentyklach poinformował swych politycznych o sytuacyi, a szczególniej o niechybnem przystąpieniu Włoch i Rumunii do koalicyi. Nadto z memoryału ks. Thuna, przedłożonego cesarzowi w obronie Czechów, wynikała dosadna charakterystyka nastrojów wśród czeskich żołnierzy. Po układach z Scheinerem i Kramarzem zdecydował się Masaryk na jawne wystąpienie za granicą przeciw monarchii austryackiej. By ustrzedz swych przyjaciół przed represyami rządu, wystąpił ze stronnictwa realistów.

Udał się najpierw do Włoch, gdzie pilnie go śledzili agenci austryaccy; przy powrocie do Austryi uniknął aresztowania tylko dzięki szyfrowanemu ostrzeżeniu, udzielonemu mu w porę przez przychylnego urzędnika praskiej policyi. W styczniu 1915 r. połączył się z Masarykiem Benesz (dzisiejszy minister spraw zagranicznych), który wyjechał do Genewy pod pozorem studyów naukowych. Lecz w przeddzień wyjazdu dowiedziała się policya praska o jego stosunkach z Masarykiem. Aresztowano czterech różnych Beneszów, a prawdziwy, sfałszowawszy na paszporcie podpis dyrektora praskiej policyi, Kunza, szczęśliwie uniknął do Szwajcaryi. Związek między Masarykiem a partyą realistów w ojczyźnie utrzymywał się przy pomocy inseratów, umieszczanych w dzienniku „Narodni Politika“ Np. o zamknięciu wydawnictwa „Casu“ doniesiono abonentom w rubryce korespondencyi miłosnej słowami: „Nebude času — je nas velice líto“.

Ze Śląska.

(Obsadzenie Bielska. — Bogumin bez Prusaków. — Wybryk w Orłowej).

Cieszyn, 21 listopada. W „Dzienniku Cieszyńskim“ znajdujemy następujące informacye:

W niedzielę, dnia 17 b. m. silny oddział wojska polskiego przybył do Bielska. Po drodze przed hotelem L'Europe oddał wojskowe honory swemu komendantowi porucznikowi Kańskiemu — i tu po raz pierwszy rozległa się komenda polska w Bielsku. Wojsko obsadziło dworzec bez oporu i magazyny koło dworca, które Buergerwehr chciała nadal utrzymywać pod swoją komendą. Na dworcu wywieszono czerwono-biały sztandar.

Dotychczasowy pruski urząd paszportowy w Bogumińskim-dworcu został przeniesiony z Bogumina do Annogóry. Tam odbywa się kontrola podróżnych. Pruskie pociągi pospieszne z Berlina i Wrocławia kursują obecnie tylko do Racibórza, a stąd jako osobowe do Annogóry. Polska kontrola dokumentów podróżnych odbywa się w Boguminie dworcu.

Z Orłowej donoszą: W nocy ze środy na czwartek dano tu dwa strzały karabinowe w kierunku okien mieszkania profesora gimnazyum pol

skiego, p. Kronenberga. Kule utkwiły w murze tuż koło okna. Jeżeli się zważy, kto w Orłowej nosi karabiny, nie trudno odgadnąć, do którego obozu należy sprawca. Trudno i tym razem oprzeć się pytaniu: Czy można powierzać karabiny osobom, które strzelają w stronę mieszkań prywatnych?

W sprawie chorób zaraźliwych.

Otrzymujemy następującą odezwę do nauczycielstwa szkół ludowych w całym kraju:

»W dziennikach krakowskich w ostatnich dniach pojawiła się odezwa Tymczasowej Rady zdrowia przy wydziale P. K. L., apelująca »do wszystkich ludzi dobrej woli! Do duchowieństwa, nauczycielstwa, zwierzchności gminnych!«, celem podjęcia akcyi ochrony ludności przed nowem niebezpieczeństwem, to jest przed chorobami, które kroczą w nasz kraj śladem niezliczonych rzesz żołnierskich, wracających do domu po kilkuletniej tułaczce. — Odezwa Tymczasowej Rady zdrowia porusza jedno z najbardziej palących zagadnień chwili. Tylko bezzwłoczna i oględna walka ze strasznym wrogiem może ochronić nas i przyszłe pokolenia przed grozą chorób wszelkiego rodzaju, przed fizycznem skarłowaceniem i degeneracyą społeczeństwa. — Współdziałanie nauczycielstwa w tak doniosłem zadaniu nie jest rzecz prosta, objęte żadną ustawą szkolną, ani rozporządzeniem, może ono wyniknąć tylko z uczuć patryotycznych i obywatelskich, z dobrze zrozumianego interesu publicznego. Nie wątpię, że nauczycielstwo i w tym wypadku nie odmówi swej pomocy i że dołoży wszelkich starań, aby ludności uświadomić grozę położenia i zapoznać ją ze środkami, zaleconymi przez Tymczasową Radę zdrowia. Inspektorom szkolnym okręgowym zalecam, aby w odpowiedni sposób, zwłaszcza czynnym udziałem w tej pracy, wpływali na nauczycielstwo swoich okręgów. Ogłoszenie w pismach codziennych zastępuje zwykły dotychczasowy sposób ogłaszania.

Wiceprezydent
Rady szkolnej krajowej i delegat
Zoll«.

Wypłata emerytur i darów z łaski.

Polska Komisya Likwidacyjna ogłasza:

Wskutek chwilowego odcięcia Lwowa i spowodowanego tam wstrzymania obrotu czekowego dla osób cywilnych, emerytury i dary z łaski za miesiąc grudzień 1918 rok będą wypłacane w Krakowie w filialnej Kasie krajowej, a na prowincyi w urzędach podatkowych za kwitami, na których, o ile uprawniony nie zgłosi się osobiście z legitymacyą, stwierdzającą ponad wszelką wątpliwość identyczność osoby, mają potwierdzić: gospodarz domu, oraz urząd parafialny, że uprawniony do poboru żyje.

Uprawnieni do poboru mają, celem udowodnienia płynności, tudzież wysokości emerytury, względnie daru z łaski, wykazać się w odnośnym urzędzie płatniczym dekretem emerytalnym i odcinkiem czekowym na otrzymane ostatnio pobory.

Wszyscy emeryci, względnie pobierający dar z łaski, na prowincyi mają zgłaszać się wprost w dotyczących urzędach podatkowych w dniach 2 i 3 grudnia 1918 roku, celem podjęcia emerytur, natomiast emeryci z Krakowa mają w terminie od 25 listopada do 2 grudnia b. r. zgłosić się w filialnej kasie krajowej, celem wcześniejszego zalikwidowania kwitu z wypuszczeniem kwoty, która przy likwidacyi dodatkowo będzie wstawioną.

Zgłoszenie winno następować w godzinach pomiędzy 9 a 1 rano w następującym porządku:

Dnia 25 listopada 1918 r. od litery A do F; 26 listopada od litery G do K; 27 listopada od litery L do O; 28 listopada od litery P do S; 29 listopada od litery T do Z.

Wypłata emerytur, względnie daru z łaski, w filialnej kasie krajowej nastąpi w dniach 2 i 3 grudnia 1918 roku.

W ogłoszeniu powyższem niema wzmianki o wypłacaniu rent inwalidom wojennym, którzy nędznych poborów swoich nie otrzymali za listopad i w dalszym ciągu otrzymać nie mają widoków. Obowiązkiem jest P. K. L. wydać analogiczne zarządzenie, dotyczące inwalidów polskich z armii austryackiej i Legionów polskich. Pobory te wynoszą, jak wiadomo, przeciętnie 22 K miesięcznie.

KRONIKA.

Kraków, 23 listopada.

WYPŁATA POBORÓW URZĘDNICZYCH ZA GRUDZIEŃ. Dyrekcya okręgu skarbowego krakowskiego, na zlecenie P. K. L., zawiadamia, że pobory służbowe dla czynnych funkcyonaryuszów państwowych, tudzież nauczycieli szkół ludowych wypłacać będzie w dniu 1 grudnia br. w Krakowie filialna Kasa krajowa, zaś na prowincyi urzędy podatkowe, względnie cłowe za listami płatniczemi.

POMOC DLA LWOWA. Pociągi z prowiantami i odzieżą dla Lwowa odejdą niezwłocznie. Ofiary żywności i odzieży należy zgłaszać zaraz do Biura pomocy dla Lwowa, Uniwersytet II piętro, Telefon 3095, gdzie udzielone będą bliższe informacye, dokąd należy ofiary odstawić.

LICHWA ŻYWNOŚCIOWA W KRAKOWIE nie ustaje mimo licznych zarządzeń, konferencyj i innych komitetów. Na placu Szczepańskim kilogram lichej fałszowanej »białej« mąki kosztuje 18 koron (przed trzema tygodniami kosztował już 8 K). Tak samo drogi jest ogromnie nabiał, następnie ziemniaki i inne artykuły codziennego użytku. Władze wszystko to tolerują, tak, jakby chciały oszczędzać lichwiarzy żywnościowych. Ludność miejska nie jest w stanie znosić dłużej tej potwornej lichwy.

SPRAWY MIEJSKIE. Wczoraj odbyło się w magistracie posiedzenie komisyi dla przemysłów koncesyonowanych pod przewodnictwem wiceprezydenta miasta p. Sarego. Komisya wydała opinię co do szeregu wniesionych podań o udzielenie koncesyj przemysłowych.

WEZWANIE DO OFICERÓW POLSKICH. — W myśl zapadłej uchwały z dnia 22 b. m., wzywa komitet wszystkich oficerów, wyłącznie Polaków, do solidarnego stawienia się dnia 24 b. m. (to jest w niedzielę) w koszarach przy ulicy Rajskiej o godzinie 3 po południu. Komitet.

DELEGACYA MIASTA STANISŁAWOWA bawi od wczoraj w Krakowie. Delegacya wręczyła w prezydyum P. K. L. memoryał, odnoszący się do stosunków w Stanisławowie i do położenia ludności polskiej w tem mieście. Na czele delegacyi przybyli pp.: inżynier Bączalski i dyrektor Hanusz.

DO OBYWATELEK POLEK DZIELNICY IV. MIASTA KRAKOWA. Otrzymujemy następujące pismo:

Chwila obecna wymaga ogólnego zrzeszenia się i tworzenia samoobrony. Tymczasowy komitet kobiet dzielnicy IV. miasta Krakowa pragnie zorganizować stały komitet kobiet przy komendzie Straży obywatelskiej swej dzielnicy w sprawie poparcia czynnego akcyi tej straży. W tym celu zwołujemy wiec wszystkich kobiet dzielnicy IV. w sali gimnazyum Sobieskiego dnia 24 b. m. w niedzielę o godzinie 2½ po południu. Stawmy się licznie, by pomagać samym sobie!

Tymczasowy komitet: Biegańska Marya, Buszczyńska Jadwiga, Chrzanowska Wanda, Harajewiczowa Irena, Harajewiczówna Marya, Lampe Wanda, Łepkowska Celina, Konczyńska Wanda, Krzyżanowska Zofia, Konopczyńska Jadwiga, Mannowa Wacława, Maziarska Stnisłwa, Münnichowa Wacława, Mrozkówna Marya, Pańkowska Anna, Rogozińska Zofia, Boguszówna Zofia, Roztworowska Marya, Sikorska Eugenia, Stolarzewiczowa Zofia, Supniewska Barbara, Sumowska Alina, Wilczyńska Anna, Zagórska Halina, Zielińska Józefa.

WEZWANIE UŁANÓW. Wszyscy podoficerowie i żołnierze Polacy byłego c. i k. 3-go pułku ułanów mają się meldować do służby w dowództwie 2-go pułku ułanów. Kraków, ulica Długa 48.

W SPRAWIE POLICYI KRAK. Wobec obiegających pogłosek o rzekomym zniszczeniu części aktów tajnych krak. dyrekcyi policyi, oraz o bliskiem ustąpieniu dyrektora Krupińskiego, stwierdza P. K. L., że obie pogłoski są zupełnie nieprawdziwe.

„ZAKAZ“ SPRZEDAŻY LOSÓW AUSTRYACKIEJ LOTERYI, wydany kilka już dni temu, pozostał martwą literą. Pomimo zakazu, kantory tutejsze w dalszym ciągu sprzedają te losy. W dodatku kantory te odmawiają dotąd wypłaty wygranych w ciągnieniu ostatniej klasy poprzedniej loteryi, wymawiając się tem, że nie mają pieniędzy. Należałoby z tem zrobić szybko porządek.

O PRACĘ DLA ZDEMOBILIZOWANYCH. Wojna się skończyła. Dziesiątki tysięcy żołnierzy oderwanych przez powołanie od pracy zarobkowej codziennie powraca do miast ojczystych. Dla możności wyżywienia siebie i rodzin potrzebują bezzwłocznie zajęcia. Przemysł, handel i rękodzieło wskutek wojny popadły w częściowy letarg. Obowiązek jak najszybszego uruchomienia tych działów pracy ludzkiej ciąży w pierwszym rzędzie na przedsiębiorcach wojennych, posiadających kapitały, w dalszym rzędzie na całem społeczeństwie. Uczciwa wszechstronna przedsiębiorczość będzie błogosławieństwem dla narodu, przedsiębiorców i tych licznych rzesz, którym ona jest powołana dać wystarczający zarobek.

Miejski urząd pośrednictwa pracy w Krakowie, przy pl. WW. Świętych 1, II p. przyjmuje zgłoszenia pracodawców i poszukujących pracy.

NASZA PRODUKCYA GÓRNICZA. Z P. K. L. donoszą: Wydział górniczy zdawał sprawozdanie ze swej dotychczasowej działalności, w szczególności przedstawił korzystny wynik pertraktacyi, które odbyły się między delegatami robotników i pracodawców przemysłu górniczego, a które zapewne w krótkim czasie podniosą naszą produkcyę górniczą, zmalałą wskutek wydarzeń obecnej chwili.

POGADANKA KS. ARCYBISKUPA TEODOROWICZA. W sobotę, dnia 23 listopada o godzinie 5 po południu, odbędzie się w «Czytelni Polskiej» Związku niewiast katolickich, ulica Szczepańska 5, zwykłe zebranie członków, na którem ks. arcybiskup Teodorowicz wypowie kilka uwag o obecnej chwili. Goście mile widziani.

KRAKOWSKIE STOWARZYSZENIE KUPCÓW przy ulicy Grodzkiej l. 43 zaprasza swoich członków na pogadankę: »O gospodarce przejściowej«, która odbędzie się w niedzielę, dnia 24 b. m., o godzinie 4½ po południu.

WYCOFANIE Z OBIEGU KORON. Ukraiński minister dróg i komunikacyi wydał rozporządzenie, mocą którego ma być wstrzymane przyjmowanie przez kasy kolejowe koron austryackich.

NA ODSIECZ I ŻYWNOŚĆ DLA LWOWA złożyli w Biurze odsieczy w dalszym ciągu: Komisya słuchaczek Uniwersytetu Jagiellońskiego z listy pp. Marusińskiej 52 K 20 h, Russockiej 200 K., Hornung 449 K, w tem klasztor SS. Urszulanek 300 K, Schillerównej 6 K, Jarosławskiej 20 K 20 h, Drzymuchowskiej 63 K, Stachórskiej 74 K 20 h, Turno 250 K, Szymakowskiej 254 K 70 h, Zofii Ciechanowskiej 502 K, w tem urzędnicy i urzędniczki Polskiego Towarzystwa handlowego 378 K, służąca Marya Mikulska 30 K, służąca Wiktorya Opryszkówna 20 K, drobne dary 10 K 60 h., Zofia Ciechanowska i Szymakowska po 20 K, ogółem 1922 K. A. i B. Dyakowscy i Marchlewska po 20 K, I. Rydel, Gawrońska, Biegańska i dr Korolewicz po 4 K, za „Pobudkę“ i Mikulska po 2 K, I. Piotrowska 5 K, uczennice szkoły św. Kingi w Podgórzu 25 K 2 h, słuchacze uniwersytetu Jagiellońskiego na wiecu (21 bm.) 150 K, J. O. 500 K, Madejska 3 K, Izba chorych I baonu strzelców przez dr Bl. 160 K, Prof. dr Krzyształowicz 250 K. Ogółem wraz z poprzedniemi od dnia 22 bm. 10714 K 52 h. Ofiary można składać w Biurze Komitetu, Uniwersytet (Collegium novum) II piętro od 10—1 i od 5—7, oraz na rachunek „Biura odsieczy Lwowa“ w filii Banku przemysłowego.

Z kraju.

CHRZANÓW, 15 listopada. (Rada miejska o wypadkach w dniu 6 i 7 bm.). Na posiedzeniu nowej Rady miejskiej chrzanowskiej w dniu 9 bm. wiceburmistrz dr Krajewski przedstawił objektywnie przebieg smutnych wypadków z dnia 6 i 7 listopada, w czasie których szumowiny społeczne z okolicy i Królestwa zniszczyły niemal wszystkie sklepy żydowskie, przyczem zabitych zostało dwóch żydów i czterech chrześcijan. Z tego powodu Rada miejska wyraziła jednomyślnie jak najgłębsze swe ubolewanie. Z drugiej strony stwierdzono fakt, nie ulegający wątpliwości, że bezpośrednio wybuch gwałtu spowodowała szarża milicyi żydowskiej, czego dowodem, iż w dniu następnym jakkolwiek z największym trudem, udało się jednak dr Krajewskiemu, dr Janikowskiemu, dr Dąbrowskiemu i komisarzowi Bocheńskiemu drogą perswazyi usunąć od Chrzanowa wielotysięczny tłum, obległający ze wszystkich stron przez kilka godzin miasto.

Rozbrojenie milicyi żydowskiej, dokonane już w czasie najwyższego roznamiętnienia tłumu, wywołanego ową szarżą przez mały oddział legionistów, aczkolwiek niestety nastąpiło nieco zapóźno, jednak uchroniło ludność przed pożogą i jeszcze większem krwi rozlewem.

Wbrew oszczerczym doniesieniom niektórych dzienników, jakoby mieszczaństwo i inteligencya w czasie owych wypadków zachowały się neutralnie lub nawet zachęcająco, skonstatowano, że miasto uratowała jedynie przytomność umysłu powyższych osób, tudzież dra Wierzbickiego, poszczególnych członków Rady miejskiej, energia milicyi obywatelskiej i oddziału formującego się wojska polskiego pod komendą por. Jaździńskiego. Rada miejska stwierdziwszy, że właściwym powodem rozruchów była nędza mas pozbawionych zwłaszcza wszelkiej odzieży, uchwaliła przeszukać tajne magazyny towarów łokciowych w mieście notorycznem gnieździe paskarstwa, a następnie pod kontrolą swoją i władz powiatu po cenach przystępnych rozdzielić między ludność najbardziej potrzebującą. Uchwała ta, do której wykonania przystąpiono natychmiast, uspokoiła ludność, która przekonała się, że lichwa handlowa bezwzględnie i szczerze przez nowe władze miejskie i powiatowe tępiona będzie.

Nowo wybrana przez obywateli Rada miejska pod przewodnictwem dr Janikowskiego jako burmistrza i dr Krajewskiego jako wiceburmistrza krząta się energicznie około przywrócenia normalnego życia w mieście, w czem znajduje pomoc i poparcie u komisarza P. K. L. kierownika starostwa Żuławskiego.

SOKOLNIKI W GRUZACH. „Głos Nar.“ dowiaduje się od osoby, przybyłej ze Lwowa: Tuż za Lwowem napotyka się na ruiny znanej ze swej dzielności i poczucia narodowego Sokolniki. Widok wprost straszny. Wszystkie domy i budynki spalone, zaś na zgliszczach widzi się zrozpaczoną i wołającą o pomstę ludność. Wieś tę spalili Ukraińcy „za karę“. Jakiś Ukrainiec przebrał się za polskiego legionistę i udał się do miejscowego proboszcza i nauczyciela, ofiarując mu przyjście z pomocą na wypadek napadu ukraińskiego. Podstęp ten miał na celu wybadanie, czy Polacy sokolniccy posiadają broń. W jakiś czas potem zjawili się siczowcy i spalili doszczętnie całą wieś, rzekomo za karę, iż Polacy miejscowi ukrywali broń. Jak we wsi mówiono, siczowcy zamordowali w bestyalski sposób łacińskiego proboszcza, organistę i nauczyciela.

Z Królestwa Polskiego.

OŚMIOGODZINNY DZIEŃ ROBOCZY NA KOLEJACH W POLSCE. Pisma warszawskie donoszą: Wobec żądania robotników warsztatów kolejowych, by wprowadzony został 8-godzinny dzień roboczy, dyrekcya kolei rozesłała zawiadomienie, że ustanowienie tej normy dnia roboczego będzie zależało od przyszłych ciał ustawodawczych.

Minister Moraczewski zarządził tymczasowo ustanowienie 8-godzinnego dnia roboczego w remizach i warsztatach, zastrzegając sobie prawo w razie konieczności wprowadzenia dodatkowych godzin pracy za osobną zapłatą.

UPAŃSTWOWIENIE TEATRÓW WARSZAWSKICH. Z Warszawy donoszą: Minister ochrony kultury i sztuk pięknych rozpoczął już pertraktacye w sprawie upaństwowienia teatrów miejskich. Dziś mają być złożone ministrowi przez magistrat dane, co do dotychczasowej gospodarki teatralnej.

SPADEK CEN W KRÓLESTWIE. We Włocławku ceny żywności bardzo spadły. Cena masła naprzykład obniżyła się z 14 na 6 marek za funt. Funt mięsa kosztuje tam obecnie 3 marki. Kurę można nabyć za 4 marki. Podobnie spadły wielce ceny żywności w Wyszegrodzie. Artykuły spożywcze są tam zaledwie o mniej więcej 80 fen. na funcie droższe, niż we Włocławku.

Ze świata.

† ANNA NEUMANNOWA. W Wiedniu zmarła w d. 22 bm. Anna Neumann, z domu Sulima Szawłowska, wdowa po c. i k. konsulu Teodorze Neumannie, w 64 roku życia. Śp. Neumannowa była znaną w Polsce literatką i poetką. Popularność swoją zawdzięcza między innemi malowniczym opisom Egiptu i krajów bałkańskich. Była ona członkiem geograficznego Towarzystwa w Kairze. Jej starszy syn, Edward, jest radcą namiestnictwa w służbie w ministerstwie galicyjskiem (obecna reprezentacya P. K. L. w Wiedniu). Młodszy syn, Władysław, jest znanym publiczności koncertowej skrzypkiem. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę dnia 24 bm. o godz. 3 po południu, z polskiego kościoła na Rennweg.

SĄDY LUDOWE NAD ZDRAJCAMI W BELGII. Jak donosi z Gent korespondent „Nieuwe Rotterdamsche Courant“, w wigilię uroczystego wjazdu belgijskiej pary królewskiej do miasta rozegrały się na ulicach miasta niezwykłe sceny: lud sądził wszystkich którzy wchodzili w stosunki przyjacielskie z Niemcami, a więc: aktywistów flamandzkich i tych kupców i właścicieli ziemskich, którzy w czasie wojny wzbogacili się z krzywdą współobywateli. Tłum wdzierał się do ich mieszkań, wyłamywał okna i wyrzucał na ulicę całe urządzenie domowe, które następnie podpalano, bez względu na wartość przedmiotów. Kobietom, które pozostawały w dobrych stosunkach z Niemcami, starym zwyczajem flamandzkim obcinano włosy. Sądy ludność odbywała z całym spokojem i systematycznością.

Nadesłane.

(Artykuły w tym dziale nie pochodzą od redakcyi.)

DO PP. OFICERÓW 16 PUŁKU POLOWEGO STRZELCÓW!

Wzywamy wszystkich oficerów i chorążych 16 pułku polowego strzelców, którzy powrócili w tych dniach z Ukrainy, aby, celem omówienia różnych spraw, zjawili się w niedzielę, dnia 24 b. m., o godzinie 10 rano w hotelu Saskim (sala żółta). 13450

Oficerowie 16 pułku strzelców.

Odpowiedzialny redaktor:
MICHAŁ KONOPIŃSKI.
Wydawca:
RUDOLF OSMAN.

Zdolny pomocnik handlowy
z działu galant. i obuwia, przyjmie posadę w Krakowie. Zgłoszenia pod „Pomocnik handl.“ przyjmuje Admin. „N. Reformy“. 13217 1 3

Meble
z 2, względnie 3 pokoi i kuchni, z fortepianem lub bez, zaraz do wynajęcia. Wiadomość: Wasserberg, ul. Krakowska l. 31. 13216 1 2

Czarna skóra
chevreaux i buciki męskie pierwszej jakości do sprzedania lub zamiany na płótno lub nowe kostyume damskie. Także używany płaszcz damski do sprzedania. Zgłoszenia pod „Z. P. Nr 125“ przyjmuje Admin. „N. Reformy“. 13197 1 3

Apteka w Nowym Targu
„pod Koroną“, poszukuje dobrze poleconego aspiranta z rozpoczętą praktyką. 12999 1 3

Sprzedam tanio
20 beczek blaszanych dwudziestolitrowych. Wiadomość: ul. Sławska l. 7, oficyny, I piętro, na lewo. Między godz. 12 a 3 po południu. 13189 1 3

Detektyw wojskowy
poleca swoje usługi osobom, związkom i t. d., zagrożonym wskutek niedomagań bezpieczeństwa publicznego. Zgłoszenia pod „Detektyw“ poste restante Zelanka Karol obok Kressa. 13181 1 2

Dyrektor
większego przedsiębiorstwa wapienniczego, obecnie na stanowisku poza granicami kraju, radby uzyskać odpowiednie, poważne stanowisko w Polsce. Wiadomość: Biuro pomocy przemysłowej, Kraków, Rynek l. 19. 13182 1 4

Do sprzedania
buty z cholewami, nowe, Nr 41, koszule męskie nowe Nr 38, kołnierzyki Nr 38, dwie szable i spodnie czarne oficerskie. Wiadomość: ul. Krupnicza 21, II p., na prawo. 13193 1 3

Mam zaszczyt zawiadomić
Wielmożnych Gości, iż powróciłem z wojska i nadal prowadzę magazyn krawiecki. Polecam się łaskawym względom Szanownych Panów. Henryk Wacławek, krawiec męski w Krakowie, ul. św. Jana l. 16, II piętro. 13136 1 3

Poszukuję zaraz
dzierżawy większej piekarni ewentualnie przystąpię jako wspólnik. Wiadomość: J. Kwiatkowski, Kraków, ul. Krowoderska l. 11. 13192 1 2

Do sprzedania
b. ładny kołnierz futrzany z tumaków, z zatrzaskiem, sukno czarne na płaszcz, materya na kostyum, 2 płaszczyki damskie jesienne, strojna suknia czarna, jedwabna, drut do przewodów elektrycznych, lampy elektryczne z żarówkami. Oglądać można od g. 1—5 po poł. pl. Groble 3, III p., na lewo. 13174

Spokojny kąt i opiekę
za spełnianie małych i płatnych obowiązków znajdzie łagodna osoba, była służąca, lat 35 do 40. Zgłoszenia do D-ra S. Kurkiewicza, ul. Batorego 20, w godz. 12 do 3 połud. 13177

Rządca dóbr
lub administrator samoistny, z długoletnią praktyką i chlubnemi referencyami, żonaty, bezdzietny, zdrów i energiczny, lat 61, obecnie pozostający na posadzie, poszukuje od 1 lutego lub 1 marca 1919 r. odpowiedniej posady w środkowej Galicyi lub w Królestwie Polskiem. Zgłoszenia przyjmuje „R. S.“ poste restante Nowy Sącz. 13175 1 2

Licytacya
na wyzdrowiałe konie odbędzie się w szpitalu koni w Bochni, dnia 26 b. m. o godzinie 9 rano. Każdy z kupujących musi posiadać potwierdzenie ze starostwa, że jest rolnikiem że i koni rzeczywiście potrzebuje. Komenda szpitala koni wojsk polskich w Bochni. 13387 1 2

Nowe pianino
do sprzedania. Wiadomość w biurze dzienników i ogłoszeń Maryana Hupczyca, Kraków, ul. Jagiellońska l. 7. 12875 2 2

3-a Loterya Klasowa
na rzecz
Towarzystw kulturalno-oświatowych.
23.518 losów, na które pada połowa t. j. 11.759 wygranych i 5 premij.
Co drugi los wygrywa.
Główna wygrana 300.000 mk.
Ciągnienie 1-ej klasy: 10 i 13 stycznia 1919 r.
Opłata za cały los 28 mk. Zarząd: Warszawa, ul. Królewska 23.
Poszukuje się przedstawiciela na Galicyę.
Zgłaszać się mogą tylko siły poważne i fachowe.
13168 1 2

Powóz
lekki, elegancki, na oliwnych osiach i nowy wózek na resorach, z budą, do sprzedania w pracowni powozów Szymskiego w Krakowie, ulica Rakowicka 11. 12856 5 5

Grzyby suszone I-ma
1 klg K 36 i 42 każdej ilości sprzedaje: Helena Lassocińska, Kraków, ul. Topolowa 15. 12842 5 10

Magister
weźmie zastępstwo lub posadę w aptece. Adres: Rudolf Zatera w Sanoku. 12881 4 5

Powozy
półkryte, wózki i omnibus do sprzedania. Kraków, ul. Zwierzyniecka l. 37. 12810 4 6

Do sprzedania
piękne futro z szóp amerykańskich z podbiciem sukiennem, odpowiednie do powozu, automobilu lub na otomanę. Oglądać można w hali licytacyjnej, ul. Bracka l. 6. 12850 6 0

Fortepian
do przegrywania w godzinach porannych. Kraków, aleja Mickiewicza 33, II piętro, drzwi na lewo. 12850 7 0

Kupuję garderobę
męską, używaną. Napisać korespondenkę do L. Bozmann, Kraków, ul. Szeroka l. 30. 12518 10 20

Towary galanteryjne
przybory do krawiectwa, artykuły kosmetyczne i krem do golenia hurtownie i częściowo poleca:
M. Horowitz, Kraków, ul. Dietlowska 43. 11128 6 7

Sprzedam
lub zamienię za mąkę płaszcz damski nowy, z czarnego sukna (najnowszy fason). Zgłoszenia przyjmuje Administracya „N. Reformy“ pod „Płaszcz“. 12745 2 2

Phonola
prawie nowa z nutami i salon luksusowy, stylowy, do sprzedania. Wiadomość: ul. Asnyka 5, od godz. 1—3 po południu. Dozorca wskaże. 12783 4 5

Większy kapitał
włożę i współpracę dam do poważnego interesu, przedsiębiorstwa lub fabryki. Kupię kamienicę z komfortem lub, bez także parcelę budowlaną. Zgłoszenia z podaniem szczegółów pod „Inżynier W. S.“ przyjmuje Admin. „N. Reformy“. 12806 2 2

!! Taniej niż wszędzie !!
Serdaki damskie z rękawami (kożuszki) z popielatych baranków, wierzch skóra, nadzwyczaj efektowne. Od 15/XI będą na składzie serdaczki dziecięce. Od 1/XII będą na składzie damskie i męskie serdaki bez rękawów. Wyrób swojski. — St. Wrońskiego Synowie. Kraków, plac Szczepański 2. 12646 2 5

Dobra lokata kapitału.
Ze względu na zły stan mego zdrowia poszukuję prawnika lub inteligentnego kupca z odpowiednim kapitałem, któryby wszedł ze mną w spółkę do prowadzonej przezemnie instytucyi naukowej prawniczej i objąć mógł całą administracyę. Instytucya ta przynosiła dotąd 3—4.000 K miesięcznego zysku. Zgłoszenia pod „Lokata“ przyjmuje z grzeczności Biuro ogłoszeń Feliksa Stattera, Kraków, Grodzka l. 13. 12287 3 3

Aktualne nowości techniczne
Inż. Roman Z. Ciesielski.
Nowoczesna cegielnia T. I. . . . K 8·—
Wyciągi, elewatory (automatyzacya cegielni . . . K 2·40
Azbest naturalny i sztuczny w budownictwie . . . K 6·—
poleca
Księgarnia A. Juszyński Przemyśl.
11930 3 3

Kilka żakietów futrzanych
płótno na prześcieradła, koc i jucht na buty przybyły do sprzedania.
Hala Licytacyjna, ul. Bracka 6. [illegible] 3 3

Lanza
maszynę parową z zwrotnią przeciekową, zbudowaną w r. 1912, marki G. M. 17/21 H. P. wraz z traktem całożelaznym „Blumwe“ 800 mm szerokości oprawy, 480 mm podniesienia, 120 ap stów, w stanie zdatnym do użycia sprzeda Ernestyna Kuika, fabryka maszyn w Przerowie, Mor. 12823 2 2

L. 18581/18. 12819 2 3

Obwieszczenie.

Dnia 12 grudnia b. r. od godziny 9 rano do godziny 12 w południe odbędzie się w tutejszym ratuszu ponowny publiczny przetarg celem wydzierżawienia na przeciąg dwu lat, począwszy od 1 stycznia 1919 r. prawa poboru opłat gminnych spożywczych, od napojów spirytusowych, piwa i miodu w obrębie Tarnowa z przedmieściami.
Cenę wywołania stanowi roczny czynsz w kwocie 137.200 koron.
Wadyum przetargowe w kwocie 13.720 koron należy złożyć w kasie miasta Tarnowa, a kwit i ofertę ostemplowaną i opieczętowaną wręczyć komisyi przetargowej w dniu powyżej wyrażonym.
Warunki przetargowe można przeglądać w ratuszu w godzinach urzędowych.
Magistrat.
Tarnów, dnia 30 października 1918.
Wiceburmistrz:
Dr Mütz.

Zarządca fabryki
żyd postępowy, energiczny, pilny i sumienny, poszukuje odpowiedniej posady. Reflektuje tylko na większe przedsiębiorstwo. Zgłoszenia pod „Zarządca“ przyjmuje Administr. „N. Reformy“. 12890 3 3

Magazynier i ekspedyent
rutynowany, zajęty w pierwszorzędnych instytucyach przemysłowych, mający jak najlepsze świadectwa i polecenia, Polak, lat 38, żonaty, poszukuje posady. Zgłoszenia pod „Zdolny“ przyjmuje Administr. „N. Reformy“. 12889 2 3

Rymarz
wolny od wojska, poszukuje posady na ordynaryę w większym majątku od Nowego roku. Prócz rymarstwa wykonuje roboty: tapicerskie i siodlarskie. W. J., Tarnobrzeg, na Wianku. 12839 6 6

Poszukuje się
wolno stojącej willi parterowej poza obrębem Krakowa, o kilku ubikacyach mieszkalnych z ogrodem celem wynajęcia. Wiadomość do oddziału sadownictwa wojskowego, Kraków, ul. Pawia. 13187

Futra!
wszelkiego rodzaju, jak: baranki perskie, lisy, tchórze, bobry, sealskiny i inne sprzedaje hurtownie i częściowo po cenach przystępnych
E. Bazes, Kraków, ul. Miodowa 39. 13196 1 10

Za mąkę pszenną
buciki damskie, lakierowane, z wysokiemi żółtemi cholewkami i garnitur frakowy na starszego mężczyznę. Wiadomość: ul. Szewska l. 19, pracownia kwiatów. 12870 3 3

Rządca dóbr
długoletni dzierżawca, energiczny, pilny i sumienny, mający dość wiadomości w leczeniu bydła i koni, znający się dokładnie na mleczarstwie, poszukuje samodzielnej posady w większem gospodarstwie. Zgłoszenia pod „Zawodowy rolnik“ przyjmuje Admin. „N. Reformy“. 12891 2 3

Realność mniejsza
w Dz. XIII, tanio do sprzedania. Wiadomość w kancelaryi adwokackiej, ul. Szewska 22. 12917 5 5

Kilimy
biurka, biblioteki, sypialnie sprzedaje Liga Pomocy przemysłowej, Kraków, ulica Straszewskiego 28. 12942 4 6

Prawnik
z absolut., i 2 egzam., a mianowicie: historycznym i polit.-administr. (w przygot. egz. sądowy) z praktyką biurową szuka odpowiedniej, o ile możności, stałej posady. Zgłoszenia pod „Prawnik“ przyjmuje Admin. „N. Reformy“. 13008 2 2

Magister farmacyi
poszukuje posady w Krakowie. Zgłoszenia pod „Magister 1818“ przyjmuje Administracya „N. Reformy“. 13009 3 3

Sowite wynagrodzenie
podług umowy, za wskazanie mieszkania z 3—4 pokoi z kuchnią i wszelkiemi wygodami. Zgłoszenia pod „Sowite wynagrodzenie“ przyjmuje Admin. „N. Reformy“. 12866 2 2

Kto wyrobi
paszport do Szwajcaryi za wynagrodzeniem. Zgłoszenia pisemne do 1 grudnia pod „Paszport“ do Biura dzienników i ogłoszeń Maryana Hupczyca, Kraków, ul. Jagiellońska l. 7. 12988 2 4

Do sprzedania
czarna świtka barankowa, 2 przedwojenne materye na płaszcz i ubranie męskie. Ul. Karmelicka l. 43, parter na lewo, po południu. 12975 2 2

Mieszkanie potrzebne
z 2 lub 3 pokoi i przynależności dla wyższego urzędnika bezdzietnego, osiadłego na stałe w Krakowie. Zgłoszenia do M. S., ulica Karmelicka l. 43, parter, na lewo. 12976 2 2

Mieszkania
z 2 pokoi i kuchni z komfortem, poszukuję za sutem wynagrodzeniem. Zgłoszenia: Jakób Better, ul. Krakowska 49. 13004 2 2

Wysoki zarobek!
Poszukujemy zdolnych i uczciwych zastępców (także kobiet) we wszystkich miastach Państwa polskiego, do sprzedaży bardzo poszukiwanych artykułów. „Ekonomia“, Kraków, ul. Batorego 25. 13013 3 3

Realność
w śródmieściu, odpowiednią na handel korzenny, kupię. Zgłoszenia pod W. C., do Biura ogłoszeń Feliksa Stattera, Kraków, ul. Grodzka 13. 13028 3 3

Folwarku
obszaru 45—50 morgów z inwentarzem ruchomym i nieruchomym, poszukuję do kupna. Zgłoszenia pisemne pod W. J. do Biura ogłoszeń Feliksa Stattera, Kraków, ulica Grodzka 13. 13022 2 2

Panna inteligentna
z kilkuletnią praktyką biurową, biegła inkasentka, poszukuje stosownej posady w Krakowie lub Warszawie. Zgłoszenia pod „Praca S. S.“ przyjmuje Administr. „N. Reformy“. 13011 3 3

Panna
pisząca biegle na maszynie przyjmuje do domu przepisywanie aktów, kontraktów i t. p. Zgłoszenia pod „Szybkość 125“ przyjmuje Admin. „N. Reformy“. 12956 2 2

Dublańczyk
z jednoroczną praktyką rolną poszukuje posady praktykanta rolnego zaraz. Zgłoszenia pod „Rolnik“ poste restante Jarosław. 13034 2 2

Maszynista
obeznajomiony z maszynami parowemi, z elektrycznością oraz instalacyami centralnego ogrzewania i wodociągów, poszukuje posady od Nowego roku. Zgłoszenia wraz z podaniem warunków proszę nadsyłać: Rynek główny 10, „Ognisko“. 13016 2 2

Technik budowlany
z praktyką, poszukuje posady. Zgłoszenia: K. Szahu, Kraków, ulica Krupnicza l. 19. 13044 3 3

Siła biurowa
z długoletnią praktyką, biegła w języku niem. i stenografii niemieckiej oraz pisaniu na maszynie poszukuje posady. Zgłoszenia pod „Poznanianka“ przyjmuje Admin. „N. Reformy“. 13061 3 3

Budynek fabryczny
na Zwierzyńcu (dawna fabryka Kurtzera) z parcelą około 900 sążni kwadr., zaraz do sprzedania. Wiadomość: „Izera“, ulica Łobzowska 8, między godz. 5 a 6 po południu. 13007 3 5

Specyalistka manicure
onduluje, czesze najmodniejsze fryzury. Ul. Sławkowska l. 21, II p. na lewo. 13047 3 6

Poszukujemy
do zakupna namiastki (zastępczego środka) pokostu. Zgłoszenia pod: „Sefati“, Tow. zbytu bibułek do papierosów z o. p., Żywiec. 13958 3 3

Zamienię
4 pokoje z kuchnią, z komfortem, na piętrze, w dzielnicy VI, na 3 ew. 3 pokoje frontowe z komfortem w śródmieściu. Zgłoszenia listowne pod „Zamiana“ do Biura dzienników i ogłoszeń Maryana Hupczyca, Kraków, ul. Jagiellońska l. 7. 12984 2 4

Z Drukarni Literackiej w Krakowie, ul. Jagiellońska 13.
Rządca drukarni L. K Górski